

KTÜ PEYZAJ MİMARLIĞI BÖLÜMÜ 2018-2019 ÖĞRETİM YILI BAHAR YARIYILI BİTİRME ÇALIŞMASI (PROJESİ)

KONU: Trabzon ili Akyazı mevkiinde bulunan yaklaşık 320.000 m² alanda konumlu olan, “Şenol Güneş Spor Kompleksi batı bölümünde kalan kıyı dolgu alanının” bir bütünlük içerisinde tasarlanması.

1. GENEL AÇIKLAMALAR:

1.1. Kıyı Alanları

İnsanlar için önemli doğal kaynaklardan biri olan kıyılar, deniz, akarsu ve göller gibi her türlü su kaynağının karalar ile birleştiği noktalarda, karalar ile suların birlikte oluşturdukları alanlardır. Kıyı kentlerimizde rekreasyon alanları için yeterli arazilerin bulunmaması, kıyıların yeniden yapılanmasına ve geniş dolgu alanlarının oluşmasına neden olmaktadır. Kıyılarda yapılan dolgu çalışmaları ekolojik açıdan doğal dengenin değişmesine neden olurken günümüzde özellikle kentlerde bu alanların aktif ve pasif rekreasyonel amaçlara hizmet edecek şekilde planlanması ve tasarlanması kentlerimize sağladıkları yararlar açısından önemlidir.

Günümüzde hızla artan kentsel yapılaşma insanları açık alanlara mesafeli bir hale getirmiş ve kent sakinleri birçok durumda rekreasyon ihtiyaçlarını karşılayamaz duruma gelmişlerdir. Kıyı kentlerinde bu durum, kıyıların ranta açık hale gelmesi nedeniyle daha da belirgin biçimde ortaya çıkmaktadır. Su ve karayı birbirine bağlayan, denizden sonra ilk ulaşılan yerler olan kıyıların kent içindeki önemi çok fazladır. Kıyı kentleri dünya çapında insan aktivitelerinin merkezi olup dünya nüfusunun %40'lık kısmı kıyı çizgisi ile 100 km mesafe arasındaki bölgede yaşamaktadır. İşlevsel açıdan değerlendirildiğinde kıyılar; sosyal ve kültürel etkinlik, eğlence, rekreasyon, ticaret, konaklama gibi farklı alanları bünyesinde barındırdığı ölçüde yaşayan bir kent parçası olmuşlardır.

Kıyı alanlarının fiziki planlaması yapılırken toplum gereksinimlerinin doğal potansiyel ile dengelenmesi, kıyı kimliğini ve kültürünü ön plana çıkaran, yerleşimde bütünlüğü sağlayan tasarım kararlarıyla yaklaşmak gerekmektedir. Son yıllarda yapılan deniz dolguları ile kıyıların doğal karakteri bozulmuş, kıyı dolgu alanları ile rekreatif kullanımlar bu alanlarda ön plana çıkmıştır. Çalışmamıza konu olan alanda 2008-2016 tarihleri arasında dolgu çalışması gerçekleştirilmiştir. Ardından alanın büyük bir bölümünü kapsayan Şenol Güneş Spor Kompleksi yapılmış ve 2016'da kullanıma açılmıştır. Proje alanı ise spor kompleksinin batı tarafında kalan boş arazidir. Alanının kent merkezindeki mevcut yapılaşmış dolgu alanıyla ve kentle nasıl bütünleşeceği önemli bir sorun olarak görülmektedir. Aynı zamanda yapılacak olan tasarımın mevcutta bulunan spor kompleksi ile ilişkisinin kurgulanması gerekliliği proje kapsamında düşünülmelidir. Bunun yanı sıra spor müsabakası olmadığı zaman alanın aktif bir şekilde kullanılmaması durumu da önemli bir sorundur. Arazinin rekreasyon kararları ile “yaşayan bir alana” dönüştürülmesi beklenmektedir.

1.2. Proje Çalışmasının Amacı

Projenin genel amacı, Şenol Güneş Spor Kompleksi batı bölümünde bulunan dolgu alanında yapılacak çevre düzenlemesine rekreatif amaçlı çözümler üretilmesidir. Proje alanının bulunduğu konum dikkate alınarak, kentin sahil kesimindeki kullanım sürekliliğinin sağlanması beklenmektedir. Tasarımcıdan, kente bir kimlik kazandırmayı amaçlayan, bölgenin karakterini ortaya koyan, sürdürülebilir planlama yaklaşımını ve bölgenin geçmişteki kullanım niteliği de dikkate alarak proje alanının daha canlı ve yaşayan bir kent parçası haline getirilmesi istenmektedir.

Tasarımınızda, Trabzon kent merkezi ve yakın çevresi için proje alanı içerisinde çeşitli aktiviteler sunarken, etkinlik alanlarının genel temasının “sahil kullanımı”, “rekreasyonel çeşitliliğin vurgulanması” ve “kent ekonomisine katkı” olması beklenmektedir. Bu beklentiler doğrultusunda “farklı erişim alternatiflerinin (ulaşım senaryoları)” seçeneklerle sunulması gerekmektedir.

Tasarımlarınız, alan kullanıcıları olarak tüm yaş grupları ve herkes için tasarım konseptine hizmet verecek şekilde, peyzaj mimarlığı ilkeleri doğrultusunda işlevsel ve estetik değer taşımalıdır. Buna yönelik olarak hazırlayacağınız proje çalışmalarınızda “dolgu alanı ve yakın çevresi” sahil düzenlenmesi ile bu alana en iyi şekilde işlerlik kazandıracak, yeni bir kimlik ve imgelem öğeleri oluşturacak kullanımlar beklenmektedir. Alanın Trabzon kenti için afet sonrası yönetimi açısından nasıl değerlendirileceğine dair senaryolar üretilmelidir.

2. BİTİRME ÇALIŞMASI TAKVİMİ

HAFTA	TARİH	GÜN	AÇIKLAMA
1.hafta	04.02.2019	Pazartesi	Üniversitenin Açılışı ve Derslerin Başlaması
1.hafta	06.02.2019	Çarşamba	Konu ile ilgili bilgilerin bitirme öğrencilerine dağıtılması.
1.hafta	08.02.2019	Cuma	Arazi incelemesi
2.hafta	11.02.2019	Pazartesi	Soruların raportörlere iletilmesi (Saat 12.00’a kadar) (mnurbekar@gmail.com ve kaya_elif@hotmail.com adreslerine Word belgesi mail olarak atılacaktır.)
2. hafta	13.02.2019	Çarşamba	Jürinin soruları yanıtlanması (Saat 09.00) “Ön inceleme dosyasının hazırlanması ile ilgili sunum” yapılacaktır.
5. hafta	06.03.2019	Çarşamba	Ön inceleme dosyasının röportörlere teslimi
7. hafta	20.03.2019	Çarşamba	I. Tespit değerlendirmesi (Saat: 09.00’da)
11. hafta	17.04.2019	Çarşamba	II. Tespit değerlendirmesi (Saat: 09.00’da)
15. hafta	17.05.2019	Cuma	Bitirme Çalışması Proje teslimi (Saat 17.00’a kadar teslim alınacaktır)
16. hafta	20.05.2019	Pazartesi	Maket teslimi (saat 12.00’a kadar)
16. hafta	22.05.2019	Çarşamba	Finale gireceklerin ilanı
16. hafta	24.05.2019	Cuma	Final Jürisi (Saat 09.00’da)

3. BİTİRME ÇALIŞMASI DEĞERLENDİRME İLKELERİ VE İSTENENLER

3.1. GENEL DEĞERLENDİRME İLKELERİ

1. Peyzaj Planlama ve Tasarım ABD İlkeleri;

- Sörvey verilerinin analizleri sonucunda oluşturulan İhtiyaç programı ile Konsept İlişkisi
- Konsept bağlamında oluşturulan tasarımda;
  - Çevresel dokuyla bütünleşme,
  - Tasarlanan alan ve yakın çevresinin yaya/taşıt ilişkilerinin sağlıklı kurulması ve mevcut standart normlara uygunluğu,
  - Fiziksel/doğal/yapay çevre koşulları ve kullanıcı ihtiyaçları dikkate alınarak önerilen etkinlik çeşitliliği,
  - Tasarımın, tema/konseptin özgünlüğü ve yaratıcılığı,
  - Çevre ilişkileri, bağlamın değerlendirilmesi (anlam ve simgesel boyut, yakın çevre ve kampüs kimliği, mevcut yapılaşmış çevre, sosyal çevre, topografya vb.),

- Dış mekan oluşumu ve kalitesi (yapı/yapı grubu çevre ilişkileri, mekan akışı, sirkülasyon, boyutlanma, biçimlenme, yeşil, su vb.),
- Mekân örgütlenmesi ve işlevsel organizasyon,
- Tasarım ve teknoloji kullanımı,
- Engelliler için özel önlemler alınması,

2. Bitki Materyali ve Yetiştiriciliği ABD İlkeleri;

- a) Proje alanına uygun (ekolojik, estetik, işlevsel vb.) peyzaj bitkilerinin seçimi,
- b) Mekansal olarak bitkilerin konumu, adetleri, türlerin içeriği erişkin boyutlarda olacak şekilde plan anlatımlarının geliştirilmesi,
- c) Bitkilendirme paftasında bitkilerin sıra numarası, sembolü, Latince adı, Türkçe adı, fidan boyu, gövde çapı, fidan yaşı, dikim derinliği, dikim yeri (Doğal, dolgulu ve saksı), gelişkin halinin tepe çapı ve adet bilgilerinin içeren, yapraklı ve ibrelili ana başlıklarıyla; ağaç, ağaççık, çalı, sarmaşık ve yer örtücü olarak gruplandırılması
- d) Proje alanında mekânsal olarak bitkisel çözümlerin yapılmasında mevsimsel ve yıllara dayalı değişimin tasarlanması
- e) Ekolojik yapı ve sürdürülebilirliğe ilişkin önlemlerin/uygulamaların bitkilendirme ile sağlanması. Bitkisel tasarımın ekolojik fonksiyonlarla (yağmur bahçesi, yenilebilir bahçe, polenizasyon vb.) ilişkilendirilmesi

3. Peyzaj Teknikleri ABD İlkeleri;

- a)Yapım yöntemi, çevresel koşullar vb. dikkate alınarak örtü elemanları taşıyıcı sistemin seçimi, taşıyıcı sistem ve malzeme ilişkilerinin kurulması,
- b)Mimari yapıya uygun peyzaj yapı malzemesi seçimi (geleneksel ve/veya çağdaş), yapı elemanlarının doğru veya rasyonel detaylandırılması, elemanlar arasındaki ilişkinin doğru kurgulanması,
- c) Yağmur suyu yönetimi; (toplanması, depolanması, drene edilmesi) ilişkin senaryoların peyzaj tasarım projesi ile bütünleşmesi,
- d) Belirli bir alanda keşif/metraj hesaplanmasının yapılması (alan niteliği ve ölçüsü jüri tarafından belirlenecektir)

3.2. İSTENENLER

3.2.1. DÖNEM İÇİNDE İSTENENLER (Belirtilen 3 madde zorunludur.)

3.2.1.1. ÖN İNCELEME DOSYASI

Ön İnceleme Dosyasında yer alacak çalışmalarda beklenen amaç; araştırma süresince edinilen bilgilerin tasarım sürecinde kullanılması ve bu süreçte, tasarım kararlarının bu bilgilerden hareketle nasıl oluşturulduğunun ifade edilmesidir. Bu amaçla;

- a) Sorun tanımı ve problem belirleme
- b) Ana amaçlar, hedefler ve ilkeler
- c) Konu ile ilgili örneklerin incelenmesi (işlev organizasyonu, kavramsal kurgu, çevre ilişkisi, anlamsal, dizimsel, işlevsel özelliklerin analiz edilmesi, tipoloji, şekil-zemin ilişkisi vb. tasarım ilkelerin analizi vb.),
- d) Konu ile ilgili çeşitli bilimsel çalışmalardan edinilen bilgilerin (makale, tez ve araştırmalar, vb.) ve mevzuatın değerlendirilerek çıkarımların özetlenmesi,
- e) Çalışma alanının araştırılması ve incelenmesi (sörvey ve alan analizi, tasarımı sınırlayıcı ve yönlendirici etmenler, zemin nitelikleri, erişim/ulaşım ilişkiler, sorun vb.) dosyada yer almalıdır.

Önemli Notlar:

- a) Ön inceleme dosyası bireysel hazırlanacaktır. Ayrıca, kopyala-yapıştır biçiminde olmayacak, bilgiler elde edildikten sonra ham bilgiler değil işlenmiş bilgilere yer verilecektir.
- b) Ön inceleme dosya teslimi, birinci ve ikinci ara jürilerinin tamamına katılım vize koşuludur. Aksi durumda bitirme çalışması teslimi yapılamaz.

- c) Ön inceleme dosyası, tasarım sürecinin her aşamasında başvuru (kendi kendini denetleyen) bir kaynak olmalıdır.
- d) Ön inceleme dosyası ayrıca dijital olarak PDF formatında teslim edilmelidir.

3.2.1.2. BİRİNCİ TESPİT

(1. Arasınav) Jürinin Değerlendirmesine Katılarak Eleştiri Almak Bu tespitin ana amacı; proje alanına ait yaptığımız ÖN İNCELEME DOSYASI'ni dikkate alarak; sorun tanımı ve problem belirlemeye bağlı olarak alanın mevcut durumunu ayrıntılı olarak ortaya koyan bir alan sörveyi yapmanız, alana ait tasarım gerekçelerini ortaya koymanız, proje alanına ait ihtiyaç programını, senaryosunu ve tasarım ana kararlarını hazırlamanız beklenmektedir.

İSTENENLER;

- SÖRVEY PAFTASI (Grupça yapılacaktır)
- ALAN ANALİZİ PAFTASI (Grupça yapılacaktır)
- KAVRAMSALLAŞTIRMA VE SENTEZ PAFTASI (ihtiyaç programı-konsept senaryo dahil) (bireysel yapılacaktır)
- TASARIM ANA KARARLARI PAFTASI (1/1000) (bireysel yapılacaktır.)
- ÇALIŞMA MAKETİ (1/1000 ölçekte) (Bireysel yapılacak olup tasarım ana kararlarını işlenmelidir.)
- A4 PROJE ÇIKTILARI (her paftadan 5'er adet çıktı alınacak şekilde getirilmelidir)

3.2.1.3. İKİNCİ TESPİT (2. Ara Sınav)

Jürinin Değerlendirmesine Katılarak Eleştiri Almak Birinci tespitte getirilen alanın mevcut durumunu ayrıntılı olarak ortaya koyan sörvey çalışması ve alan analizi, Kavramsallaştırma ve Sentez ile Tasarım Ana Kararları Paftaları yapılan eleştiriler (1. Tespit) gözden geçirilip, güncellenerek revize edilerek getirilmesi beklenmektedir. Buna ilave olarak, 1/1000 ölçekteki tasarım ana kararlarıyla uyumlu olacak şekilde;

İSTENENLER;

- YAPISAL PEYZAJ PAFTASI (1/1000 ve 1/500 Ölçekte)
- BİTKİSEL PEYZAJ PAFTASI (1/500 Ölçekte)
- KESİT-GÖRÜNÜŞ-SİLÜET PAFTASI (1 /500 Ölçekte)
- ÇALIŞMA MAKETİ (1/1000 ölçekte) (Bireysel yapılacak olup tasarım ana kararlarını işlenmelidir.)
- A4 PROJE ÇIKTILARI (her paftadan 5'er adet çıktı alınacak şekilde getirilmelidir)
- Tasarımınızın en özellikli ve özgün bölgesinin ayrıntısı ve bu alandaki kendi özgün mekanların, donatıların ve bitkilerin 1/200 ölçekte, ayrı bir plan paftası teslim edilecektir
- 3D Modeller

NOT: Bu 3 çalışmanın (ön inceleme dosyası, 1. Tespit, 2. Tespit) tamamına katılım Dönem sonu (Final) teslim koşuludur. Aksi durumda bitirme çalışması teslimi yapılmaz.

3.2.2. DÖNEM SONUNDA (FİNAL)

İSTENENLER

- KAVRAMSALLAŞTIRMA VE SENTEZ PAFTASI (İHTİYAÇ PROGRAMI-KONSEPT SENARYO dahil) (A3 FORMATTA TESLİM EDİLECEKTİR).
- TASARIM ANA KARARLARI PAFTASI
- YAPISAL PEYZAJ PAFTASI (1/1000 VE 1/500 Ölçekte)
- BİTKİSEL PEYZAJ PAFTASI (1/500 Ölçekte)

- KESİT-GÖRÜNÜŞ-SİLÜET PAFTASI (EN AZ 2 KESİT, 1 GÖRÜNÜŞ/SİLÜET; 1/500 Ölçekte)
- DETAY PAFTASI (1/50, 1/20, 1/100 Ölçekte)
- MAKET (1/1000 Ölçekte)
- Tasarımınızın en özellikli ve özgün bölgesinin ayrıntısı ve bu alandaki kendi özgün mekanların, donatıların ve bitkilerin 1/200 ölçekte, ayrı bir plan paftası teslim edilecektir
- 3D video ve 3D model anlatımları
- PROJENİZİ ANLATAN GEREKÇELİ RAPOR
- A4 Proje çıktıları (1.Tespit - 2.Tespit - Final Tesliminde sunulan paftaların A4 çıktıları projenizin başlangıcından finale kadar olan aşamalarını ve bu aşamalardaki kararlarınızı ifade eden özgün çalışmalarınızın A4 çıktıları **5'er adet** çıkartılmalıdır)
- CD

Bitirme projesi öğrencinin son proje çalışması olup lisans eğitimi süresince aldığı derslerin sentezi niteliğini taşır. Dolayısıyla lisans eğitiminde aldığı derslerin ilkelerinden Bitirme Jürisi'ne karşı sorumludur. Tasarım paftaları bitirme tezi çalışması esaslarına uygun hazırlanmamışsa değerlendirmeye alınmayacaktır. Final tespitinde istenilen tüm paftaların dwg (autocad) ve psd (photoshop) formatında dijital ortamda **TESLİM EDİLMESİ ZORUNLUDUR.**

PROJELERİN DEĞERLENDİRİLME ÖLÇÜTLERİ;

Projeler, 3.1.BİTİRME ÇALIŞMASI GENEL DEĞERLENDİRME İLKELERİ doğrultusunda incelenerek, her bir öğrencinin;

- Projesini zamanında teslim,
- Nitelikli teslim,
- Savunmasındaki sunuş ve projesine hâkimiyeti açısından jüri tarafından ortak olarak değerlendirilecektir.

NOTLAR:

- Bitirme çalışması tesliminde dönem içinde ve dönem sonunda istenenler her öğrencinin yapması/teslim etmesi gereken zorunlu maddelerdir. Yapılmadığı/teslim edilmediği takdirde KTÜ Önlisans ve Lisans Eğitim-öğretim Sınav Değerlendirme ve Öğrenci İşleri Yönetmeliği'nin ilgili maddelerine göre işlem yapılır. Bitirme çalışması ve maket tesliminden sonra yapılan değerlendirmede istenenleri yerine getirmediği saptanan projeler jürinin onayı ile sözlü savunmaya alınmaz.
- Öğrenciler ve jüri üyeleri duyurulan gün, yer ve saatte jüriye katılmak zorundadır.
- Dönem sonu (Final) Proje tesliminin ön koşulu, tespit jürilerine katılmaktır.
- Bitirme çalışması ve maket belirlenen saatlerin dışında kesinlikle alınmayacaktır.
- Her adayın en özgün yaklaşımını sunması için 5 dakikası olacaktır. Her öğrenci "bitirme tezi beyannamesini" doldurup teslim etmekle yükümlüdür. (Bitirme beyannamesi Peyzaj Mimarlığı bölüm sekreterliğinde olup imzalanıp oraya bırakılacaktır.)